

ĐẤT THÁI BÌNH - NGƯỜI THÁI BÌNH

Hành trình mở đất, dựng nghiệp

KỶ 3: ANH HÙNG, HÀO KIỆT THÁI BÌNH DỰNG CỜ CHỐNG PHONG KIẾN PHƯƠNG BẮC

Vốn mang dòng máu anh hùng của tổ tiên là những người tiên phong đi mở đất, lại được tôi luyện qua quá trình chinh phục vùng đất nhiều thử thách, những người con anh dũng của miền đất nơi đâu sống ngọn gió không dễ dàng chấp nhận áp bức, bất công. Qua hàng nghìn năm chống phong kiến phương Bắc, trên đất Thái Bình đều bùng lên các cuộc đấu tranh lớn và rộng khắp.

Mảnh đất "hào lãnh" nhiều anh hùng, nữ kiệt

Qua nhiều biến loạn, năm 25 sau Công nguyên, triều đình nhà Hán tái lập ở phương Bắc. Đám quân đô hộ nhà Hán càng có thêm cơ hội siết chặt chế độ cai trị nghiêm ngặt, tàn bạo với Âu Lạc. Cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng là đỉnh cao của nỗi oán hận của dân tộc ta với ách cai trị của ngoại bang. Trên đất Thái Bình, phong trào nổi dậy chống chế độ cai trị Đổng Hân bùng lên khá sớm và rộng khắp. Nhiều làng, nhiều vùng đã hợp lực cùng nổi dậy đánh giặc. Không khí hùng hục chống ngoại xâm ở miền đất tưởng chừng còn rất nhỏ hẹp, hào lãnh cách đây gần 2000 năm đã được ghi nhận rất rõ qua nhiều dấu tích và cả những huyền thoại còn lưu truyền trong dân gian.

Ngọn cờ chống quân Đổng Hân lớn nhất ở Thái Bình phải kể đến Vũ Thị Thục. Thục Nương xuất thân vốn người thuộc huyện Phú Ninh (Vĩnh Phúc), nổi tiếng xinh đẹp và có tài võ nghệ. Bị ép làm tỳ thiếp thái thú Tô Định, bà đã phá vây, xuôi sông Hồng về ẩn náu ở Tiên La (Đoan Hùng, Hưng Hà), tụ tập nghĩa quân khởi nghĩa. Theo thần tích đền Tiên La: Thục Nương cầm quân đánh giặc thắng nhiều trận lớn, được thăng phong làm Điện trường nội thị phu nhân. Cùng với Thục Nương công khai dựng cờ khởi nghĩa ở Tiên La, ở trang Đông Lục (An Khê, Quỳnh Phụ) cũng xuất hiện trại quân lớn của Lê Đồ ngày đêm mài gươm, rèn luyện võ nghệ khởi nghĩa chống ngoại bang. Các nữ kiệt khác như Hậu Nương (Quỳnh Thái, Quỳnh Phụ), Nguyễn Thị Cẩm Hoa (Quỳnh Lưu, Quỳnh Phụ), Quế Hoa (Việt Hùng, Vũ Thư)...

Đền Tiên La (xã Đoan Hùng, huyện Hưng Hà) - nơi thờ Bát Nạn tướng quân Vũ Thị Thục.

Ảnh: THÀNH TÂM

Tượng thờ voi đá trong cụm di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia đình, đền, bến Tượng A Sào (xã An Thái, huyện Quỳnh Phụ).

cũng tập hợp binh lính, tích trữ lương thảo theo Hai Bà Trưng khởi nghĩa. Cả một vùng ven sông Hồng, sông Luộc rộ lên không khí sấm súa giáo gươm, rèn tập võ nghệ sôi nổi. Nhiều cuộc giao chiến của nghĩa quân với giặc đã xảy ra. Cuộc khởi nghĩa chống quân Đổng Hân chấm dứt sau 3 năm ngắn ngủi song tinh

thần bất khuất của cuộc khởi nghĩa đã mở đầu truyền thống chống ngoại xâm ngoan cường của dân tộc ta. Thái Bình, mảnh đất hào lãnh đã tự giới thiệu sự hiện diện của mình trong lịch sử một cách đáng tự hào nhất trong buổi đầu dựng nước và giữ nước của dân tộc.

Bến gan chống quân xâm lược phương Bắc

Thế kỷ thứ VI, Thái Bình là một trong những căn cứ đầu tiên nhen nhóm cuộc khởi nghĩa Lý Bí (còn gọi là Lý Bôn) lật đổ ách đô hộ nhà Lương, dựng và giữ nước Vạn Xuân. Theo các tài liệu lịch sử, Lý Bí người phủ Long Hưng (Hưng Hà ngày nay), nổi tiếng là người văn võ toàn tài. Từng làm quan nhưng cảm giận sự bạo ngược của quan

lại nhà Lương, ông về quê liên kết hào kiệt khởi nghĩa. Hưởng ứng cuộc khởi nghĩa của Lý Bí, hào kiệt Thái Bình tự nguyện chiêu mộ binh lính, lập đồn lũy đánh giặc. Theo các thần tích, dấu tích, cả một hệ thống đồn lũy bám theo dòng Trà Lý ra biển đã được thành lập. Tại đây, Lý Bí còn cho xây một kho phòng thủ, đồn lũy hết sức lợi hại. Thế trận liên hoàn của Thái Bình đã góp sức cùng cả nước lật đổ ách cai trị bạo tàn của nhà Lương. Lý Bí lên ngôi hoàng đế, xưng là Lý Nam Đế, lập nên nước Vạn Xuân.

Thế kỷ XIII, đứng trước họa xâm lăng của quân Nguyên Mông, nhà Trần (vua thay thế nhà Lý) đã phải gấp rút thực hiện chính sách phát triển kinh tế, tăng cường lực lượng

quân đội và củng cố quốc phòng.

Thái Bình khi ấy gồm 3 lộ phủ: Long Hưng, Kiến Xương, An Tiêm, địa bàn giao thông thuận lợi, đất đai màu mỡ, dân cư đông đúc nên được nhà Trần đặc biệt quan tâm củng cố xây dựng thành một vị trí quân sự chiến lược. Ở Thái Bình khi ấy cũng đã có nhiều điển trang, thái ấp của các vương hầu, quốc thích nhà Trần. Nhà Trần đã cho tuyển dụng đình tráng các phủ Long Hưng, Kiến Xương vào các đội quân túc vệ bảo vệ kinh đô. Các đội quân này đã được sử dụng tích cực, ngăn chặn quyết liệt bước chân xâm lược của kẻ thù. Sử sách còn ghi nhận vai trò của đội quân "gia đồng" Tinh Cương ở miền Ngự Thiên (Hưng Hà ngày nay) trong cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Nguyên Mông lần thứ nhất. Trong cuộc kháng chiến chống quân Nguyên Mông, nhà Trần cũng sử dụng địa bàn Thái Bình vừa như một hậu phương dự trữ vừa như một phòng tuyến quân sự sẵn sàng đánh trả kẻ thù. Nhà Trần đã lập một kho lương lớn ở "A Sào khu, An Hiệp trung" (An Đông, An Thái, Quỳnh Phụ). Bên cạnh các điểm phòng thủ, nhà Trần còn bố trí rất nhiều kho đạn lớn như Nại (Liên Hiệp, Hưng Hà), Đại Năm (Quỳnh Thọ, Quỳnh Phụ), Mễ Thục (An Thái, Quỳnh Phụ)...

Các thủ rên giới của làng Cao Dương (Thụy Hưng, Thái Thụy), An Tiêm (Thụy Dân, Thái Thụy) được triệu tập tới lo rèn đúc vũ khí; quần áo thì giao cho nhân dân làng Mạo (Thái Phương, Hưng Hà) chuẩn bị... Với sự tham gia của nhân dân địa phương, cụm căn cứ liên hoàn đã được hình thành, bám sát dòng chảy sông Luộc, sông Hóa ra đến tận cửa biển. Đây là cơ sở để vua tôi nhà Trần thực hiện thành công kế sách "Đĩ đoàn chế trường", dùng ít địch nhiều, lấy yếu thắng mạnh. Trên bờ sông Hóa ngày nay vẫn còn một con voi đá và vị trí ngôi đền thờ Đức Thánh Trần (nay

đã được xây dựng thành quần thể di tích bến Tượng và đền A Sào tại xã An Thái, huyện Quỳnh Phụ) với câu chuyện "Con voi của Trần Hưng Đạo" cùng lời thề "Nếu trận này không thắng, ta quyết không trở lại bến sông này" mãi là câu chuyện cảm động về sự ủng hộ hết lòng của nhân dân, về mối quan hệ gắn bó giữa quân với dân trên đất Long Hưng, Kiến Xương. Với vị trí địa lý, vai trò của mình, Thái Bình trong các cuộc kháng chiến chống giặc ngoại xâm thế kỷ XIII đã khẳng định đây là một hậu cứ đối đạo sức người, sức của, một phòng tuyến lợi hại, góp phần cùng cả nước tạo nên một thế trận liên hoàn giúp nhà Trần liên tục chiến thắng thế lực xâm lược hung hãn nhất trong lịch sử chiến tranh thời trung cổ.

Sau khi lãnh đạo nhân dân kháng chiến chống quân Nguyên Mông thắng lợi về vùng, trị vì gần 200 năm, đầu thế kỷ XV, nhà Trần bị nhà Hồ soán ngôi. Quân Minh xâm lược nước ta, thực hiện chế độ cai trị tàn ác. Hàng loạt cuộc nổi dậy chống lại chính quyền đô hộ đã bùng nổ và lan

Nhà nghiên cứu văn hóa Phạm Minh Đức, nguyên Phó Giám đốc Sở Văn hóa - Thông tin

Mảnh đất Thái Bình từ xa xưa đã là vùng đông dân, vựa lúa của vùng đồng bằng sông Hồng nên nơi đây sớm trở thành vị trí chiến lược quan trọng, là hậu phương, là tiền tuyến của nhiều cuộc kháng chiến chống quân thù trong lịch sử. Mảnh đất này nhân dân cũng vốn có tinh thần dũng cảm, thượng võ, không chịu khuất phục áp bức, bất công nên mỗi khi có giặc đến xâm lược thì nhân dân đều đoàn kết, xả thân đứng lên đánh đuổi giặc. Qua mỗi thời kỳ lịch sử, đất và người Thái Bình đều xuất hiện nhiều anh hùng, hào kiệt và có đóng góp tích cực vào các cuộc đấu tranh dựng nước và giữ nước của dân tộc.

Ông Vũ Mạnh Quang, nguyên Giám đốc Thư viện Khoa học tổng hợp tỉnh

Trải qua các thời kỳ lịch sử, người Thái Bình luôn phát huy truyền thống yêu nước, đấu tranh chống giặc ngoại xâm. Qua các thời kỳ chống quân xâm lược phương Bắc, người Thái Bình đã tự nguyện dưới lá cờ của các tướng lĩnh như Hai Bà Trưng, Lý Bí, Khúc Thừa Dụ, Đinh Bộ Lĩnh... đánh đuổi quân xâm lược, bảo vệ biên cương, bờ cõi. Đến thời nhà Trần, phong trào chống quân Nguyên Mông của người Thái Bình diễn ra sôi sục. Nhiều thủ lĩnh Thái Bình đã được sử sách lưu truyền vì những đóng góp hiển hách trong đánh đuổi giặc ngoại xâm. Truyền thống yêu nước đã được hun đúc, tạo nên bản chất, tính cách của người Thái Bình dũng cảm, thông minh, không tiếc thân mình hy sinh vì Tổ quốc.

rộng. Tại Thái Bình, không khí chống giặc Minh được nhen nhóm sớm. Đoàn Công Uẩn (Thụy Trinh, Thái Thụy) anh dũng chống giặc Minh bị giặc bắt, mổ bụng, lột da cũng không khuất phục. Bảy anh em Phạm Bội (An Bài, Quỳnh Phụ) tập hợp lực lượng nổi dậy chống giặc, tiếng vang lừng lẫy khắp vùng. Tại Kiến Xương, Bùi Đăng Liêu nổi dậy lập căn cứ chống giặc ngay tại quê hương. Tất cả các thủ lĩnh Thái Bình đều theo nghĩa quân Lam Sơn khởi nghĩa góp sức đánh đuổi giặc Minh ra khỏi bờ cõi, giành lại độc lập cho nước Đại Việt. Trong hàng trăm năm chống quân xâm lược phương Bắc, người Thái Bình và mảnh đất Thái Bình tiếp tục ghi dấu ấn đậm nét trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc.

(còn nữa)
TRẦN HUYỀN - SONG CƯỜNG

(Bài viết sử dụng tư liệu từ Địa chí Thái Bình, Từ điển Thái Bình, Lịch sử Đảng bộ Thái Bình, các tài liệu liên quan và ý kiến, tư liệu của các nhà nghiên cứu văn hóa, lịch sử.)

Các bến xe khách chủ động phòng, chống dịch Covid-19

Bến xe là nơi có số lượng phương tiện, hành khách đến từ nhiều tỉnh, thành phố nên nguy cơ lây nhiễm dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do chủng mới của virus corona (Covid-19) rất lớn. Trước thực tế trên, những ngày qua, các bến xe khách trên địa bàn tỉnh đã thực hiện nhiều giải pháp đồng bộ phòng, chống dịch.

Theo thống kê của Sở Giao thông Vận tải, hiện nay, trên địa bàn tỉnh có 11 bến xe khách ở tất cả các huyện, thành phố. Để hạn chế đến mức thấp nhất dịch Covid-19 lây lan trên địa bàn, Sở Giao thông Vận tải đã có văn bản gửi các đơn vị kinh doanh khai thác bến xe khách, các đơn vị kinh doanh vận tải hành khách trên địa bàn tỉnh quán triệt tới đội ngũ lái xe, phụ xe thường xuyên vệ sinh phương tiện, trang bị khẩu trang y tế để kịp thời hỗ trợ hành khách trên xe; khuyến cáo hành khách chủ động phòng, chống dịch Covid-19. Bên cạnh đó, các đơn vị kinh doanh

khai thác bến xe khách, các đơn vị kinh doanh vận tải hành khách trên địa bàn tỉnh chia sẻ thông tin về tên, tuổi, lịch trình đi lại trong 14 ngày gần nhất của hành khách có triệu chứng nghi ngờ Covid-19 và những tiếp xúc gần với người mắc bệnh theo yêu cầu của cơ quan y tế có thẩm quyền. Trên địa bàn thành phố Thái Bình hiện có hai bến xe là Bến xe khách Thái Bình và Bến xe khách Hoàng Hà. Theo ghi nhận của phòng viên, những ngày qua, tuy nhu cầu đi lại của người dân có giảm nhưng hoạt động vận tải trên địa bàn tỉnh vẫn diễn ra bình thường, các bến xe vẫn luôn tuân thủ nghiêm

việc phòng, chống dịch Covid-19. Trước đây, mỗi ngày Bến xe khách Thái Bình có khoảng 250 lượt phương tiện vận tải hành khách tuyến cố định ra, vào bến; vận chuyển gần 4.000 lượt hành khách đi lại. Từ khi dịch xuất hiện Covid-19 đến nay, lượng hành khách đi lại tại Bến xe khách Thái Bình giảm 20 - 30% so với trước. Hiện mỗi ngày Bến xe khách Thái Bình còn khoảng 200 lượt phương tiện vận tải hành khách tuyến cố định ra, vào bến, vận chuyển hơn 2.000 lượt hành khách đi lại. Không chủ quan trước diễn biến phức tạp của dịch Covid-19, những ngày qua, Bến xe khách Thái Bình đã

thực hiện đồng bộ các giải pháp phòng, chống dịch. Ông Vũ Văn Ngự, Phó Trưởng ban Quản lý Bến xe khách Thái Bình cho biết: Để chủ động phòng, chống dịch Covid-19, Bến xe khách Thái Bình đã tổ chức phun thuốc khử trùng tại văn phòng làm việc, nhà chờ, khu vực bán vé, khu vực xếp khách, sân bãi... là những khu vực thường xuyên tập trung đông người, tiềm ẩn nguy cơ lây lan dịch Covid-19. Ngoài ra, Ban Quản lý Bến xe khách Thái Bình còn yêu cầu 100% nhân viên của đơn vị thực hiện nghiêm việc đeo khẩu trang theo hướng dẫn của ngành Y tế trong suốt thời gian làm

việc tại bến, nhất là những nhân viên trực phòng vệ sinh thực hiện các giao dịch tại quầy. Riêng lái xe, phụ xe phải đeo khẩu trang suốt hành trình đồng thời nhắc nhở hành khách đi trên xe đeo khẩu trang, giữ gìn vệ sinh chung, không khạc nhổ bừa bãi...

Không chỉ riêng Bến xe khách Thái Bình, hiện nay, nhu cầu đi lại của người dân tại Bến xe khách Tiên Hải cũng giảm đáng kể so với trước. Nếu như trước đây mỗi ngày Bến xe khách Tiên Hải có khoảng 400 hành khách ra, vào bến thì hiện nay mỗi ngày chỉ còn khoảng 200 - 250 hành khách. Ông Trần Đức Giang, phụ trách Bến xe khách Tiên Hải cho biết: Bến xe khách Tiên Hải hiện có 60 phương tiện đăng ký hoạt động tại 15 tuyến cố định, chủ yếu đi các tỉnh, thành phố như Hà Nội, Quảng Ninh, Thanh Hóa, Lào Cai, Thành phố Hồ Chí Minh... Để thực hiện hiệu quả các biện pháp phòng, chống dịch Covid-19, thời gian qua, Ban Quản lý Bến xe khách Tiên Hải đã thực hiện nghiêm chỉ đạo của UBND tỉnh, Sở Giao thông Vận tải và UBND huyện Tiên Hải. Trong đó, Ban

Quản lý đã 2 lần phối hợp với Trung tâm Y tế huyện tổ chức phun thuốc khử trùng phòng, chống dịch Covid-19 toàn bộ khuôn viên và xung quanh bến xe. Tăng cường vệ sinh môi trường, kiểm tra chặt chẽ các phương tiện, người lái ra, vào bến. Ngoài ra, đơn vị cũng thường xuyên tuyên truyền, nhắc nhở lái

xe, phụ xe và hành khách đi trên xe thực hiện nghiêm việc đeo khẩu trang thường xuyên để bảo vệ mình và những người xung quanh trước dịch bệnh. Đồng thời, làm tốt công tác tuyên truyền, thông báo tuyến bến tình hình dịch bệnh bằng loa phát thanh, tờ rơi, băng rôn để đồng đạo người dân biết, không chủ

quan, lơ là trong phòng, chống dịch bệnh.

Với việc thực hiện nhiều giải pháp đồng bộ trong phòng, chống dịch Covid-19, hy vọng thời gian tới vận tải đường bộ tiếp tục thu hút hành khách, giảm thiểu thiệt hại về kinh tế do dịch bệnh gây ra.

PHẠM HÙNG

Phun thuốc khử trùng phòng, chống dịch Covid-19 tại Bến xe khách Thái Bình.